

Όλο και λιγοστεύουν οι Έλληνες που βίωσαν την 21η Απριλίου του '67. Αναμενόμενο. Όλο και απομακρύνεται το μήνυμα αλλά και το στίγμα που πέρασε στην Ελληνική κοινωνία η επιβολή της στρατιωτικής δικτατορίας.

Κατανοητό.

Όλο και λησμονιέται το σοκ που προξένησε.

Μάλλον ανησυχητικό.

Τι σκέψεις ακολουθούν τις παραπάνω τοποθετήσεις;

Κατ' αρχήν ότι, το σύνολο σχεδόν των ελπίδων της μεταπολίτευσης, έσβησε, χάθηκε αργά, απροσανατολιστικά μέσα στο ολοένα και πιο καταναλωτικό μοντέλο που ζούμε αλλά και στηρίζουμε. Το περίφημο «*Η Ελλάδα ανήκει στη Δύση*» που εξεστόμισε ο, και «εθνάρχης» αποκαλούμενος, πολιτικός δεν ήταν μόνο μια βασική επιλογή στρατοπέδου.

Μακροπρόθεσμα αποδείχτηκε κάτι πολύ περισσότερο. Έπειτα ότι, καθώς το καθεστώς της επταετίας ξεπεράστηκε τόσο από τον ίδιο του το χαρακτήρα, όσο και από τις ευρύτερες συνθήκες, έπρεπε να χρησιμοποιηθούν άλλα εργαλεία, να εφαρμοστούν άλλες πρακτικές, ώστε να διατηρηθούν κάποιες ισορροπίες στον παγκόσμιο πολιτικό χάρτη.

Αν, λοιπόν ο στόχος ήταν ο απόλυτος άμεσος έλεγχος μια μικρής Βαλκανικής χώρας, από αυτό που ονομάζουμε έτσι γενικώς και αορίστως, μεγάλα συμφέροντα, γεωπολιτικά, οικονομικά, δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί ούτε το '15 με τον εθνικό διχασμό, ούτε το '22 με την Μικρασιατική καταστροφή, ούτε τη δεκαετία του '40 με την τριπλή κατοχή και την λαίλαπα του εμφυλίου, ούτε τον Απρίλιο του '67 και το καλοκαίρι του '74. Για να μην αναφερθούν η δικτατορία του '36, το μεταμφυλιακό κλίμα, οι έντονες εκλογικές αναμετρήσεις της δεκαετίας του '60 και το Πολιτειακό θέμα με τις χωρίς προσχήματα παρεμβάσεις των (αλλοδαπών) μοναρχών στο πολιτικό βίο. Όλα τούτα δεν ήταν απλώς σοβαρά και σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν σε μικρή μονάδα χρόνου σε ένα τόπο, αλλά ένα μοναδικό παγκόσμιο φαινόμενο.

Δεν πρέπει να υπάρχει καμιά άλλη χώρα όπου σε ένα βάθος μερικών δεκαετιών, να συνέβησαν τόσα και να επιμένει να υφίσταται ακόμα αδιαίρετη, ανεξάρτητη (τουλάχιστον

τυπικά) και μέχρι τον Φεβρουάριο του 2002 με το δικό της νόμισμα.

Το κληροδότημα της επταετίας δεν ήταν οι ατιμώρητοι βασανιστές, ούτε η πολιτική γελοιότητα των συνωμοτών που κατέλυσαν το όποιο συνταγματικό πολίτευμα, μήτε η απίστευτη κακογουστιά, ο αχαράκτρηστος συντηρητισμός και ο άρρωστος μικροαστισμός που κόμισε, αντάμα με τα εμβατήρια και τα διατάγματα της.

Δεν ήταν ούτε το πλήγμα στη Κύπρο, ούτε ο εξευτελισμός των πανεπιστημιακών δασκάλων που άκουγαν τις ασυναρτησίες του δικτάτορα αδιαμαρτύρητα, μήτε το θάψιμο κάθε ενδιαφέρουσας πολιτιστικής κίνησης.

Ήταν η προετοιμασία για τα επόμενα σκαλοπάτια. Για τις προσδοκίες της μεταπολίτευσης που δεν ζήσαμε ποτέ. Για την «αλλαγή» που μεταλλάχτηκε σε φτηνή συνθηματολογία και ακριβά σκάνδαλα, για τον "εφιάλτη" που επέστρεψε και κυβέρνησε ως «φιλελεύθερος». Αλλά και για τους «εκσυγχρονιστές» που πραγμάτωσαν το «ευρωπαϊκό όνειρο». Μα και για όσους πρόλαβαν να εγκαταλείψουν το κράτος αφού το «επανίδρυσαν» και βέβαια για εκείνους που διακήρυξαν όλως εσχάτως ότι «Λεφτά υπάρχουν.»

Ο δρόμος ήταν ευχάριστος, πλούσιος οπωσδήποτε σε σχέση με το παρελθόν, αλλά έκρυβε τέτοια αλλοτρίωση, που ότι δεν κατάφερε η βία και ο διχασμός, το πέτυχε αυτή η εκφυλιστική πορεία.

Για όλους όσους δεν έχασαν τη ζωή τους στη επτάχρονη δικτατορία, για όσους δεν βασανίστηκαν στα μπουντρούμια της Μπουμπουλίνας και της Ε.Σ.Α., για όσους δεν φυλακίστηκαν στα κελιά του Αβέρωφ και του Ωρωπού, για όσους δεν εξευτελίστηκαν στα αστυνομικά τμήματα και στους δρόμους, το σκαλοπάτι της 21ης αποκαλύπτει σιγά – σιγά την ιστορική του σημασία.

Για εκείνους που αντέταξαν τη διαφωνία τους, ύψωσαν το παράστημα τους, ξόδεψαν καριέρα, ριψοκινδύνευσαν ότι είχαν και στα ύστερα χρόνια δεν διεκδίκησαν οτιδήποτε που θα εξαργύρωνε την προσφορά τους, το τίμημα της σημερινής εικόνας είναι ακόμα υψηλότερο.

Ο αγώνας (τους) δεν δικαιώθηκε ποτέ, ενώ η αθλιότητα, η ευτέλεια, ο ξεπεσμός της 21ης δεν ήταν παρά ο προθάλαμος του σήμερα.